

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 30.11.2011
COM(2011) 808 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

Orizont 2020 - Programul-cadru pentru cercetare și inovare

(Text cu relevanță pentru SEE)

{SEC(2011) 1427 final}

{SEC(2011) 1428 final}

1. MODIFICAREA CONTEXTULUI

De la lansarea celui de Al șaptelea program-cadru (PC7), contextul economic s-a schimbat foarte mult. O recesiune declanșată de criza financiară din 2008 a condus la adoptarea unor pachete de măsuri de stimulare pentru relansarea economiei. În timp ce se redresează lent în urma crizei, Europa se confruntă acum cu o criză a datoriei publice și cu temeri legate de o nouă recesiune. Autoritățile publice din întreaga Europă trebuie să întreprindă acțiuni decisive pentru a face față acestei modificări a contextului. Provocarea majoră constă în stabilizarea sistemului economic și financiar pe termen scurt și, în același timp, în adoptarea de măsuri în vederea creării oportunităților economice pentru viitor.

Consolidarea fiscală și reforma structurală sunt necesare, dar nu suficiente pentru a asigura competitivitatea Europei pe plan mondial. Investițiile inteligente, în special în domeniul cercetării și inovării, sunt esențiale pentru menținerea unor standarde de viață ridicate, făcând față totodată unor provocări sociale stringente, precum schimbările climatice, îmbătrânirea populației sau evoluția către o societate mai eficientă din punctul de vedere al resurselor.

Cercetarea și inovarea contribuie la crearea de locuri de muncă, la prosperitate și la calitatea vieții, precum și la obținerea de bunuri publice globale. Acestea generează progrese științifice și tehnologice necesare pentru a aborda problemele urgente cu care se confruntă societatea. Investițiile în acest domeniu conduc de asemenea la oportunități de afaceri prin crearea unor produse și servicii inovatoare. Deși este lider mondial în privința a numeroase tehnologii, Uniunea Europeană se confruntă cu o concurență tot mai mare din partea concurenților tradiționali și a economiilor emergente deopotrivă și trebuie, prin urmare, să își îmbunătățească performanțele în materie de inovare.

Cercetarea și inovarea au devenit, așadar, prioritare în cadrul Strategiei Europa 2020¹ pentru promovarea unei creșteri inteligente, durabile și favorabile incluziunii. Aceasta include obiectivul global de creștere a cheltuielilor pentru cercetare și dezvoltare la 3 % din PIB până în 2020. Inițiativa emblematică „O Uniune a inovării”² prevede un set amplu de acțiuni pentru creșterea performanțelor în materie de cercetare și inovare. În acest context politic, propunerile Comisiei privind bugetul Uniunii pentru perioada de după 2013³ reflectă ambiția sa de a investi în viitorul Europei, garantând că fiecare euro oferă beneficii maxime cetățenilor europeni.

2. ORIZONT 2020: O SEPARARE DE TRECUT

Titlul noului program al Uniunii de finanțare în domeniul cercetării și inovării – Orizont 2020 – reflectă ambiția de a oferi idei, creștere economică și locuri de muncă pentru viitor. Orizont 2020 va reprezenta un instrument cheie pentru punerea în aplicare a inițiativei emblematică „O Uniune a inovării”, pentru îndeplinirea angajamentelor asumate prin aceasta și pentru a răspunde concluziilor formulate de Consiliul European la 4 februarie 2011 și rezoluției din 12 mai 2011 a Parlamentului European referitoare la o Uniune a inovării⁴.

¹ COM(2010) 2020.

² COM(2010) 546.

³ COM(2011) 500.

⁴ P7 TA(2011)0236.

Orizont 2020 reunește toate programele de finanțare existente ale Uniunii în materie de cercetare și inovare, inclusiv Programul-cadru pentru cercetare, activitățile legate de inovare din cadrul Programului-cadru pentru competitivitate și inovare și Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT)⁵. Această abordare este recunoscută pe scară largă de către părțile interesate ca fiind cea mai bună modalitate de acțiune pe mai departe⁶ și a fost, de asemenea, sprijinită de Parlamentul European în rezoluția sa din 27 septembrie 2011⁷, de Comitetul Economic și Social European⁸ și de Comitetul pentru Spațiul european de cercetare⁹.

Setul de propuneri pentru Orizont 2020 constă în:

- o propunere privind Orizont 2020¹⁰ de stabilire a obiectivelor generale, a considerentelor și a valorii adăugate pentru Uniune, a pachetului de măsuri financiare și a dispozițiilor referitoare la control, monitorizare și evaluare;
- o propunere pentru un program specific unic de punere în aplicare a Orizont 2020¹¹, de stabilire a modalităților de punere în aplicare și a conținutului în ceea ce privește liniile generale ale activităților;
- o propunere pentru un set unic de reguli de participare și diseminare¹², de stabilire a unor modalități de finanțare și de rambursare a costurilor, a condițiilor de participare, a criteriilor de selecție și de atribuire, precum și a regulilor privind proprietatea, exploatarea și diseminarea rezultatelor; și
- o propunere separată pentru componenta din Orizont 2020 care corespunde Tratatului Euratom¹³.

Aceste propuneri sunt însoțite de evaluările *ex ante* ale impactului necesare¹⁴. În completarea acestui pachet există, de asemenea, o propunere separată de revizuire a regulamentului privind EIT.

Principalele noutăți:

Orizont 2020 prezintă o serie de caracteristici noi care fac ca inițiativa să fie adecvată pentru promovarea creșterii economice și abordarea provocărilor societale. Acestea includ:

⁵ Activitățile în domeniul energiei nucleare sunt parte integrantă din inițiativa Orizont 2020, însă cu toate acestea ele fac obiectul unei propuneri separate în temeiul Tratatului Euratom. Finanțarea pentru ITER se va situa în afara bugetului UE și va face obiectul unui program suplimentar.

⁶ http://ec.europa.eu/research/horizon2020/pdf/consultation-conference/summary_analysis.pdf

⁷ P7 TA(2011)0401.

⁸ CESE 1163/2011.

⁹ CSEC 1210/11.

¹⁰ Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 (2014-2020), COM(2011) 809.

¹¹ Propunere de Decizie a Consiliului de instituire a programului specific de punere în aplicare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 (2014-2020), COM(2011) 811.

¹² Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor de participare și diseminare pentru Programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020 (2014-2020), COM(2011) 810.

¹³ Propunere de Regulament al Consiliului privind Programul pentru cercetare și formare al Comunității Europene a Energiei Atomice (2014-2018) de completare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020, COM(2011) 812.

¹⁴ SEC(2011) 1427 și SEC(2011) 1428.

- o simplificare foarte mare prin intermediul unei structuri mai simple a programului și al unui set unic de reguli, printr-un grad mai mic de birocrație datorat unui model de rambursare a costurilor ușor de utilizat, prin intermediul unui punct unic de acces pentru participanți, datorită unor formalități mai puțin numeroase pentru pregătirea propunerilor, prin reducerea numărului de controale și audituri, cu scopul general de a reduce perioada medie de acordare a finanțării cu 100 de zile;
- o abordare favorabilă incluziunii deschise noilor participanți, inclusiv celor cu idei diferite de opiniile generale, asigurându-se posibilitatea de a participa și participarea efectivă a cercetătorilor și a inovatorilor de vârf din întreaga Europă și din afara acesteia;
- integrarea cercetării și a inovării prin asigurarea continuă și coerentă a finanțării de la idee la piață;
- mai mult sprijin pentru inovare și activitățile apropiate de piață, ceea ce conduce la un stimulent economic direct;
- un puternic accent pe crearea de oportunități de afaceri plecând de la reacția noastră la preocupările majore comune cetățenilor europeni și nu numai, și anume „provocările societale”;
- mai multe posibilități pentru noii participanți și pentru oamenii de știință tineri, promițători, de a-și face cunoscute ideile și de a obține finanțare.

3. CONCENTRAREA RESURSELOR PE PRIORITĂȚILE CHEIE

Orizont 2020 se va axa pe trei resurse care, deși se susțin reciproc, sunt diferite, și în cazul cărora există în mod clar o valoare adăugată pentru Uniune. Aceste priorități corespund celor din cadrul Strategiei Europa 2020 și al inițiativei „O Uniune a inovării”.

- (1) **Exelență științifică.** Acest obiectiv urmărește creșterea nivelului de excelență a bazei științifice a Europei și asigurarea unui flux constant al cercetării de talie mondială pentru a garanta competitivitatea pe termen lung a Europei. Vor fi sprijinite cele mai bune idei, se vor dezvolta talentele din Europa, se va oferi cercetătorilor acces la o infrastructură prioritară de cercetare, iar Europa va atrage cei mai buni cercetători din lume.

Aceasta va duce la:

- sprijinirea celor mai talentate și creative persoane și a echipelor acestora pentru a efectua cercetări „de frontieră” de cea mai înaltă calitate pornind de la succesul *Consiliului European pentru Cercetare*;
- finanțarea cercetării colaborative în scopul de a inaugura domenii noi și promițătoare de cercetare și inovare prin sprijinirea *tehnologiilor viitoare și emergente* (FET);

- asigurarea unei formări profesionale și a unor oportunități excelente de dezvoltare a carierei pentru cercetători prin *acțiunile Marie Skłodowska-Curie*¹⁵ („acțiunile Marie Curie”);
- asigurarea unor *infrastructuri de cercetare* de talie mondială pentru Europa (inclusiv infrastructuri electronice), accesibile tuturor cercetătorilor din Europa și din afara acesteia.

(2) **Poziția de lider în sectorul industrial.** Obiectivul va urmări transformarea Europei într-un loc mai atractiv pentru a investi în activitățile de cercetare și inovare (inclusiv în ecoinovare), prin promovarea activităților pentru care întreprinderile sunt cele care stabilesc ordinea de zi. Acest lucru va avea ca rezultat investiții majore în principalele tehnologii industriale, maximizarea potențialului de creștere al societăților europene prin punerea la dispoziția acestora a unor niveluri adecvate de finanțare și ajutorarea IMM-urilor inovatoare să se dezvolte astfel încât să devină societăți de vârf la nivel mondial.

Aceasta va duce la:

- atingerea unei poziții de *lider în tehnologiile industriale și generice*, cu sprijin special pentru TIC, nanotehnologii, materiale avansate, biotehnologie, sisteme avansate de fabricație și prelucrare și spațiu, oferind, de asemenea, un sprijin pentru acțiuni transversale în scopul de a profita de beneficiile cumulate din combinarea mai multor tehnologii generice esențiale;
- facilitarea *accesului la finanțarea de risc*;
- acordarea de sprijin în întreaga Uniune pentru *inovarea în cadrul IMM-urilor*.

(3) **Provocările societale.** Acest obiectiv reflectă prioritățile politice ale Strategiei Europa 2020 și abordează principalele preocupări comune ale cetățenilor din Europa și din alte părți ale lumii. O abordare bazată pe provocări va reuni resursele și cunoștințele din diferite domenii, tehnologii și discipline, inclusiv științele sociale și umaniste. Abordarea va include activități de la cercetare la piață, cu o nouă perspectivă asupra activităților legate de inovare, cum sunt testarea, demonstrația, bancurile de testare, sprijinul pentru achizițiile publice și însușirea de către piață a inovațiilor. Aceasta va include stabilirea de legături cu activitățile parteneriatelor europene pentru inovare.

Finanțarea se va concentra asupra următoarelor provocări:

- *sănătate, schimbări demografice și bunăstare*;
- *securitatea alimentară, agricultura durabilă, cercetarea marină și maritimă și bioeconomia*;
- *surse de energie sigure, ecologice și eficiente*;

¹⁵ Numind astfel aceste acțiuni, Comisia aduce un tribut acestui om de știință extraordinar, câștigător al premiului Nobel , și contribuției remarcabile pe care a avut-o la progresul științei în Europa.

- *mijloace de transport inteligente, ecologice și integrate;*
- *acțiunile climatice, utilizarea eficientă a resurselor și materiile prime;*
- *societăți favorabile incluziunii, inovatoare și sigure.*

Dezvoltarea durabilă va fi un obiectiv general al Orizont 2020. Fondurile speciale pentru acțiunile climatice și eficiență în utilizarea resurselor vor fi completate prin celelalte obiective specifice ale Orizont 2020, urmarea fiind că o proporție de minimum 60 % din totalul bugetului alocat programului „Orizont 2020” va fi legată de dezvoltarea durabilă, marea majoritate a acestor cheltuieli contribuind la consolidarea reciprocă a obiectivelor legate de climă și de mediu. Se estimează că aproximativ 35 % din bugetul Orizont 2020 va fi alocat cheltuielilor legate de climă.

EIT va juca un rol important prin combinarea excelenței în materie de cercetare, educație și inovare, integrând astfel triumphiului cunoașterii. EIT va realiza acest lucru în principal prin intermediul comunităților cunoașterii și inovării (CCI). În plus, acesta se va asigura că experiențele sunt împărtășite și în afara CCI prin intermediul unor măsuri orientate de diseminare și schimb de cunoștințe.

Activitățile Centrului Comun de Cercetare sunt parte integrantă din Orizont 2020, asigurând o susținere solidă și bazată pe date științifice a politicilor Uniunii. În acest sens, se vor avea în vedere nevoile consumatorilor, la care se adaugă activitățile orientate spre viitor.

Cercetarea și inovarea în domeniul energiei nucleare, care urmează să fie sprijinite în temeiul Tratatului Euratom, vor permite Uniunii să dezvolte, în interesul tuturor statelor sale membre, cele mai avansate tehnologii pentru securitate nucleară, protecție fizică, radioprotecție și neproliferare.

Modul în care se distribuie bugetul Orizont 2020 în funcție de obiectivele sale strategice reflectă totodată felul în care acesta a fost adaptat pentru a funcționa într-un context modificat. Distribuția bugetului în cadrul Orizont 2020:

- este pe deplin armonizată cu Strategia Europa 2020, prin faptul că pune în practică inițiativa „O Uniune a inovării”, clasează în topul priorităților agenda digitală, incluziunea, energia, folosirea eficientă a resurselor, tehnologiile industriale și acțiunile climatice și contribuie la politicile externe ale Uniunii;
- transformă într-o prioritate efectuarea de cheltuieli cu impact imediat asupra creșterii economice și a creării de locuri de muncă, prin realizarea unor investiții importante în finanțarea de risc, în IMM-uri și în programe pilot și activități demonstrative pe scară largă pentru tehnologii esențiale;
- continuă să investească în viitorul Europei, sprijinind considerabil activitățile Consiliului European pentru Cercetare, consolidând cercetarea în domeniul tehnologiilor viitoare și emergente (FET), crescând posibilitățile în privința formării, a mobilității și a dezvoltării carierei pentru tinerele talente și atribuind un rol important EIT;
- mobilizează alte surse publice și private de finanțare pentru maximizarea eforturilor sale de a atinge ținta de 3 %.

Orizont 2020 va fi un program cu durata de șapte ani și este posibil să intervină schimbări semnificative în contextul economic și politic mai larg, pe măsură ce programul evoluează. Prin urmare, asigurarea relevanței continue a Orizont 2020 va necesita și modificarea priorităților și a resurselor, dacă și atunci când este nevoie. Din acest motiv, în propunere au fost introduse, în acest sens, clauze de flexibilitate.

Punerea în aplicare a Orizont 2020 va impune de asemenea o abordare strategică a programării cercetării și inovării, utilizând acțiuni și modele de guvernare comune care să fie în strânsă concordanță cu elaborarea politicilor și, în același timp, să depășească limitele politicilor sectoriale tradiționale. Acestea se vor baza pe elemente concrete, pe analize și previziuni, progresele măsurându-se în raport cu un set solid de indicatori.

În privința finanțării activităților de cercetare implicând celulele stem embrionare umane, pachetul legislativ Orizont 2020 este pe deplin armonizat cu abordarea susținută de Parlamentul European și de Consiliu cu ocazia adoptării legislației referitoare la PC7, conform celor precizate în declarația Comisiei din 2006¹⁶.

4. SIMPLIFICAREA ACCESULUI ȘI OPTIMIZAREA GESTIONĂRII

Orizont 2020 trebuie să atragă cei mai buni cercetători și întreprinderile inovatoare de vârf. Pentru acest lucru, este nevoie de o mai mare simplificare a regulilor și procedurilor pentru participanți. Conform concluziilor raportului de evaluare intermediară a PC7, a fost nevoie să se facă pași importanți către o mai mare simplificare, prin intermediul unei abordări bazate pe un echilibru corespunzător între asumarea de riscuri și încrederea în participanți¹⁷.

Orizont 2020 va avea la bază stimulentele oferite de Comunicarea referitoare la simplificarea¹⁸ și de Decizia Comisiei privind trei măsuri de simplificare a implementării PC7¹⁹, introducând elemente noi importante, după cum a solicitat și Parlamentul European în Rezoluția sa din 11 noiembrie 2010²⁰.

Simplificarea în cadrul Orizont 2020 va urmări trei obiective globale: reducerea costurilor administrative pentru participanți; accelerarea tuturor proceselor de gestionare a propunerilor și a granturilor și diminuarea ratei erorilor financiare.

Simplificarea va fi realizată în mai multe privințe:

- Simplificarea structurală este realizată prin:
 - o structură mai simplă a programului focalizată pe trei obiective strategice, facilitându-se, pentru participanți, identificarea oportunităților de finanțare;
 - un set unic de reguli de participare, referitoare la chestiuni precum eligibilitatea, evaluarea sau DPI, care să se aplice tuturor componentelor

¹⁶ JO L 412, 30.12.2006.

¹⁷

http://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/archive/other_reports_studies_and_documents/fp7_interim_evaluation_expert_group_report.pdf

¹⁸ COM(2010)0187.

¹⁹ C(2011) 174, 24.1.2011.

²⁰ P7 TA(2011)0401.

Orizont 2020, devierile fiind admise numai în cazuri justificate de nevoi specifice.

- Reguli mai simple de finanțare care țin seama de preferința părților interesate pentru rambursarea costurilor reale, care includ:
 - o rambursare mai simplă a costurilor directe, cu o acceptare mai largă a practicilor contabile uzuale ale beneficiarilor;
 - posibilitatea de a folosi costurile unitare cu personalul (costurile medii cu personalul), inclusiv pentru deținătorii de IMM-uri care nu beneficiază de salariu;
 - simplificarea pontajului prin furnizarea unui set simplu și clar de cerințe minime; în special, eliminarea obligațiilor de pontaj pentru personalul care lucrează exclusiv la un proiect Orizont 2020;
 - costurile indirecte acoperite printr-o rată fixă unică aplicată costurilor directe ca regulă generală – ceea ce duce la eliminarea unei surse majore de erori financiare și de complicații;
 - o rată unică de rambursare pentru toți participanții și toate activitățile din cadrul aceluiași proiect;
 - sume forfetare, premii, finanțare bazată pe rezultate pentru domenii specifice în care acest lucru s-a dovedit adecvat.
- O strategie de control revizuită va contribui la realizarea unui nou echilibru între încredere și control, precum și între asumarea de riscuri și evitarea acestora prin:
 - o extindere a fondului de garanție la toate acțiunile din cadrul Orizont 2020 și obligația de efectuare a unor controale *ex ante* vizând capacitatea financiară numai în cazul coordonatorilor;
 - o reducere a numărului de certificate privind declarațiile financiare prin impunerea obligației de a prezenta un singur certificat per beneficiar la sfârșitul proiectului;
 - o reducere a sarcinii de audit impuse participanților, printr-o strategie de control *ex post* cu accent pe verificarea bazată pe analiza riscurilor și pe detectarea fraudei, pe un concept de audit unic și pe o reducere a perioadei de limitare pentru auditurile *ex post* de la cinci la patru ani;
 - conform acestei abordări revizuite, maximum 7 % din beneficiarii Orizont 2020 trebuie să facă obiectul unui audit pe parcursul întregii perioade de programare.

În paralel, Comisia va continua raționalizarea, armonizarea și accelerarea procedurilor și a proceselor legate de implementarea programului și a proiectelor. Aceasta va include o abordare reînnoită a procedurii comitetelor, cu accent puternic pe implicarea comitetelor de gestionare a programelor în discuțiile referitoare la planificarea strategică și la asigurarea de legături cu activitățile finanțate pe plan național. Totodată, Comisia se va baza pe progresul

înregistrat în creșterea calității, a eficienței și a coerenței implementării prin intermediul unei platforme IT unice și ușor de folosit care pune la dispoziția participanților un ghișeu unic (e-Horizon 2020) și prin acțiuni suplimentare care urmăresc externalizarea activităților de finanțare pentru cercetare și inovare ale Uniunii. În acest sens, utilizarea agențiilor executive existente va fi optimizată, inclusiv printr-o posibilă redistribuire a sarcinilor în vederea atingerii unui grad mai mare de specializare.

Prin intermediul tuturor acestor elemente, Comisia consideră că este posibil să reducă perioada medie de acordare a finanțării pentru Orizont 2020 cu 100 de zile față de situația actuală.

Vor continua și abordările referitoare la parteneriate pe baza articolelor 185 și 187 din tratat. O utilizare mai extinsă a instrumentelor financiare va reprezenta de asemenea o parte importantă a efortului de externalizare, pornind de la platformele pentru capitaluri proprii și datorii, actualmente în curs de înființare. EIT își va alinia îndeaproape activitățile, printr-o planificare atentă a acestora, la prioritățile Orizont 2020. Prin creșterea numărului de comunități ale cunoașterii și inovării și preluarea de activități legate de diseminare și de schimburile de cunoștințe, EIT va putea să gestioneze un buget mai mare decât cel pe care îl gestionează în prezent.

5. O ABORDARE EXTINSĂ ȘI ARMONIOASĂ A INOVĂRII

În inițiativa emblematică „O Uniune a inovării” se subliniază că este necesar ca Europa să elaboreze o abordare distinctă a inovării, bazată pe setul său unic de valori. Orizont 2020 conține o abordare amplă a inovării care nu se limitează la introducerea unor produse noi pe piață, ci vizează și procese, sisteme sau alte abordări, inclusiv prin recunoașterea atuurilor europene în materie de design, creativitate, servicii și importanța inovării sociale. Finanțarea acestor activități va fi coroborată cu sprijinul pentru cercetare și dezvoltare tehnologică.

Se va acorda un sprijin mai consistent pentru însușirea de către piață a inovațiilor, inclusiv de către sectorul public. Acest aspect va include mai multe teste de confirmare a fiabilității, activități de testare și demonstrații, o mai bună utilizare a potențialului de infrastructuri de cercetare, precum și stabilirea de standarde tehnice, achiziții publice înainte de comercializare și consolidarea finanțării împrumuturilor și a capitalului propriu. Noile abordări, precum premiile de stimulare, care recompensează atingerea unor obiective specifice, vor încuraja implicarea unei serii mai largi de inovatori. Parteneriatelor europene pentru inovare le va reveni îndatorirea de a înlătura barierele tehnice, legale și operaționale care împiedică inovarea în Europa, stabilind astfel legături solide între măsurile referitoare la cerere și ofertă.

Inovațiile importante vin de multe ori din soluții neașteptate sau dintr-o aplicare nouă a tehnologiilor existente sau emergente. Orizont 2020 va permite celor mai strălucite și mai creative minți ale Europei să extindă granițele cunoașterii prin consolidarea activităților ascendente precum ERC și FET, prin acțiunile Marie Curie și prin instrumentul specific pentru IMM-uri. În plus, pentru fiecare dintre provocările societale, descrierea subiectului în cererile de propuneri va permite solicitanților, mai mult decât în trecut, să dispună de foarte multe posibilități de a propune soluțiile inovatoare pe care le aleg.

Orizont 2020 va promova schimbul de idei și perspective prin prezentarea unei abordări armonioase în cadrul tuturor părților sale componente. Se vor aplica aceleași reguli, participanții putând astfel să treacă rapid de la o parte la alta. Se va practica corelarea

acțiunilor pentru a pune în legătură proiecte și rezultate dintr-una dintre părți cu proiectele conexe din alte părți.

Vor fi necesare activități comune diferitelor părți ale Orizont 2020, în special pentru a se asigura o legătură armonioasă între sprijinul pentru tehnologiile generice și industriale și aplicările lor la provocările societale. Au fost prevăzute dispoziții specifice care să permită această abordare și să stimuleze acțiuni transversale, inclusiv capacitatea de a combina în mod eficient bugetele.

Pe baza recomandărilor făcute de Grupul la nivel înalt privind tehnologiile generice esențiale (TGE)²¹, „Supremația în domeniul tehnologiilor generice și industriale”, va fi posibilă tratarea TGE ca prioritate cheie a Orizont 2020, subliniind importanța acestora pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă. Acest lucru include un buget în valoare de 6 663 de milioane EUR dedicat TGE din domeniile: fonică, microelectronică și nanoelectronică, nanotehnologii, materiale avansate, biotehnologie și sisteme avansate de fabricație și prelucrare. Ca parte a acestei abordări integrate a TGE, un sprijin special va fi acordat pentru activitățile care exploatează avantajele cumulate prin combinarea unei serii de TGE, în special prin acordarea de sprijin pentru proiecte-pilot și proiecte de demonstrație pe scară mai largă.

6. CONSOLIDAREA PARTICIPĂRII IMM-URILOR

Inițiativa emblematică „O Uniune a inovării” include angajamentul de a asigura participarea intensă a IMM-urilor la Orizont 2020. IMM-urile au un potențial de inovare semnificativ și agilitatea de a introduce pe piață soluții tehnologice revoluționare și soluții inovatoare în materie de servicii. Consolidarea abordării cu privire la IMM-uri, inclusiv intensificarea participării microîntreprinderilor, este vitală în condițiile în care Orizont 2020 sprijină societățile aflate în prezent în dezvoltare rapidă să devină societățile multinaționale de mâine.

Orizont 2020 conține o abordare integrată referitoare la IMM-uri. Prin această abordare, se estimează că o proporție de aproximativ 15 % din bugetul total combinat pentru toate provocările societale și tehnologiile generice și industriale va fi direcționată către IMM-uri. O serie de elemente noi din Orizont 2020 vor încuraja participarea IMM-urilor.

Simplificarea va fi deosebit de benefică pentru IMM-uri, deoarece acestea duc deseori lipsă de resursele necesare pentru a face față sarcinii administrative mari. Aceasta va include stabilirea unui punct unic de contact pentru IMM-urile care doresc să participe la Orizont 2020. În egală măsură, accentul mai mare pus pe activitățile de inovare va intensifica participarea IMM-urilor, întrucât activitățile respective sunt relevante în mod direct pentru acestea.

Aceste măsuri orizontale vor fi completate cu acțiuni specifice pentru IMM-uri, consolidându-se sprijinul anterior împărțit pentru mai multe programe într-un set raționalizat de instrumente.

În primul rând, un nou instrument pentru IMM-uri, bazat pe modelul SBIR²² (*Small Business Innovation Research* - Inițiativa pentru cercetarea în întreprinderile mici), ale cărui principii

²¹ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/kets/hlg_report_final_en.pdf

²² *Small Business Innovation Research* (Inițiativa pentru cercetarea în întreprinderile mici), <http://www.sbir.gov>

sunt descrise în „Inovarea în IMM-uri”, va fi utilizat în mod coerent la nivelul tuturor provocărilor societale, precum și pentru tehnologiile generice și industriale. Instrumentul va permite IMM-urilor să își prezinte ideile cele mai inovatoare pentru soluționarea provocărilor de la nivelul Uniunii. Instrumentul va satisface nevoile tuturor IMM-urilor, furnizând soluții inovatoare pentru provocări specifice, indiferent dacă inovările sunt orientate spre înalta tehnologie și spre cercetare sau spre aspecte sociale sau servicii, prin următoarele caracteristici:

- *Numai IMM-urile vor fi autorizate să solicite finanțare.* Acestea pot aduce și alți parteneri, dar una dintre principalele noutăți ale acestui instrument este că sunt admise proiectele cu un singur participant;
- *Sprijinul va fi acordat în faze diferite.* O fază de fezabilitate va permite o evaluare a potențialului proiectului. Un grant principal va permite IMM-ului să lanseze proiectul, să își mențină proprietatea asupra DPI și, dacă este nevoie, să externalizeze sarcini. Sprijinul ulterior va fi acordat indirect prin intermediul unor servicii, precum sprijinul pentru accesul la capitalul de risc, sprijin pentru inovare sau achiziții publice.

În al doilea rând, în „Inovarea în IMM-uri” este inclusă o activitate specifică pentru IMM-urile cu preocupare intensă pentru cercetare. Aceasta va sprijini următoarea etapă din cadrul programului Eurostars²³, implementat în parteneriat cu statele membre²⁴. Vor fi prevăzute măsuri care să consolideze capacitatea de inovare a IMM-urilor, cum ar fi crearea de rețele și brokerajul, și care să permită de asemenea IMM-urilor să beneficieze de tehnologie, intrând în legătură cu cercetători și inovatori din întreaga Europă.

În al treilea rând, „accesul la finanțarea de risc” va pune un accent puternic pe IMM-uri, după cum a solicitat Consiliul European. Pentru mecanismul de împrumut, accentul pe IMM-uri va fi intensificat prin recurgerea la intermediari financiari la nivel național și regional. Mecanismul de capitaluri proprii se va axa pe investiții în faza de început, cu posibilitatea de a realiza investiții în faza de extindere și de creștere împreună cu mecanismul de capitaluri proprii din cadrul programului pentru competitivitatea întreprinderilor și a IMM-urilor.

Mecanismul de capitaluri proprii și componenta legată de IMM-uri a mecanismului de împrumut vor fi implementate ca parte a două instrumente financiare ale UE care furnizează capitaluri proprii și împrumuturi pentru sprijinirea cercetării și a inovării în cadrul IMM-urilor și a creșterii economice a acestora, împreună cu mecanismele de capitaluri proprii și de împrumut din cadrul programului pentru competitivitatea întreprinderilor și a IMM-urilor.

7. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

Este necesară cooperarea internațională cu țările terțe pentru abordarea în mod eficace a multor obiective specifice definite în Orizont 2020. Acest lucru este valabil în special pentru toate provocările societale abordate de Orizont 2020, care trebuie tratate la nivel internațional. Cooperarea internațională este de asemenea esențială pentru cercetarea de frontieră și cercetarea fundamentală, în vederea valorificării noilor posibilități oferite de știință și tehnologie. Promovarea mobilității internaționale a cercetătorilor și a personalului din

²³ <http://www.eurostars-eureka.eu/>

²⁴ <http://www.eurekanetwork.org/>

domeniul inovării este crucială pentru consolidarea acestei cooperări internaționale. Activitățile la nivel internațional sunt la fel de importante pentru a stimula competitivitatea industriei europene, prin promovarea adoptării și comercializării noilor tehnologii, de exemplu elaborând standarde și orientări valabile la nivel internațional, precum și prin promovarea acceptării și utilizării unor soluții europene în afara Europei.

Scopul cooperării internaționale în cadrul Orizont 2020 va fi consolidarea excelenței și a atractivității Uniunii în sectorul cercetării, soluționarea împreună a provocărilor de la nivel mondial și sprijinirea politicilor externe ale Uniunii. În cadrul Orizont 2020, cooperarea internațională se va concentra asupra a trei mari categorii de țări:

- (1) economiile industrializate și emergente;
- (2) țările vizate de politica de extindere și de politica de vecinătate; și
- (3) țările în curs de dezvoltare.

Atunci când este cazul, Orizont 2020 va promova cooperarea la nivel regional sau multilateral. Cooperarea internațională în domeniul cercetării și inovării reprezintă un aspect esențial al angajamentelor internaționale ale Uniunii și joacă un rol important în parteneriatul Uniunii cu țările în curs de dezvoltare, care sunt adesea afectate în mod disproporționat de provocările de la nivel mondial. Această cooperare va promova creșterea economică favorabilă incluziunii și evoluția către îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare ale mileniului și a altor obiective convenite în cadrul dezvoltării internaționale durabile.

Orizont 2020 va continua să aplice principiul al deschiderii generale, încurajând totodată accesul reciproc la programele țărilor terțe. În plus, o serie de acțiuni specifice vor fi puse în aplicare utilizând o abordare strategică a cooperării internaționale, pe baza intereselor comune și a avantajelor reciproce și promovând coordonarea și sinergia cu activitățile statelor membre. Măsurile de sprijin specifice destinate să furnizeze asistență pentru abordarea strategică și pentru procesul de stabilire de priorități sunt incluse în provocarea „societăți favorabile incluziunii, inovatoare și sigure”.

8. RĂSPÂNDIREA EXCELENȚEI ȘI EXTINDEREA PARTICIPĂRII

Orizont 2020 va continua să acorde finanțare pe baza unor cereri competitive de propuneri și prin intermediul unei evaluări *inter pares* independente și bazate pe merite, selectând doar cele mai bune proiecte fără a ține seama de repartizarea geografică.

O astfel de abordare trebuie însă completată cu măsuri care să garanteze faptul că Orizont 2020 este deschis unei game largi de participanți, inclusiv noilor participanți, și că excelența prevalează oriunde ea există. Prin urmare, talentele trebuie încurajate și sprijinite să atingă excelența, oferind cercetătorilor și inovatorilor din toată Europa posibilitatea de a beneficia de instrumentele, rețelele și finanțarea din cadrul Orizont 2020. Aceasta va include crearea de legături strânse cu activitățile din sectorul învățământului superior, în special prin programele „Erasmus pentru toți” și „Alianțele cunoașterii”.

Finanțarea din partea Uniunii a sprijinit crearea și răspândirea excelenței pe întreg teritoriul Europei prin intermediul PC7 și al fondurilor politicii de coeziune. Activitățile „regiunile cunoașterii” și „potențialul de cercetare” din cadrul programului specific „Capacități” al PC7

au fost întâmpinate cu mare interes, dar există dovezi care sugerează că ar fi mai eficient dacă acțiuni similare s-ar desfășura și în cadrul politicii de coeziune²⁵.

Prin urmare, Comisia propune o diviziune mai clară a muncii între Orizont 2020 și fondurile structurale, consolidând totodată interacțiunile. Sprijinul pentru dezvoltarea capacității de cercetare și inovare a regiunilor va fi furnizat prin intermediul politicii de coeziune, ceea ce va consolida conceptul de specializare inteligentă și va include măsuri care să permită cercetătorilor și inovatorilor din întreaga Europă să atingă excelența.

Măsurile complementare din cadrul Orizont 2020 vor viza extinderea participării la ansamblul programului. Acest lucru va include asigurarea unei mai bune coordonări și cooperări și a unui schimb de informații mai eficient între cele două programe de finanțare ale Uniunii. Se va acorda sprijin și în cadrul obiectivului „societăți favorabile incluziunii, inovatoare și sigure” pentru însușirea politicilor și consultanță, cu scopul de a reforma politicile de cercetare și inovare. Acest lucru va presupune și crearea de rețele și programe de înfrățire care să consolideze legăturile dintre cercetători și inovatori din toate statele membre și din toate regiunile. În acest mod, obiectivul atingerii excelenței, care este o trăsătură caracteristică a Orizont 2020, combinat cu elementele de consolidare a capacităților ale fondurilor structurale, va permite apariția și dezvoltarea unor zone de excelență în regiunile în curs de dezvoltare. Aceste aspecte vor face regiunile respective mai atractive pe plan internațional și vor reprezenta puncte centrale pentru dezvoltarea lor economică ulterioară. În acest sens, trebuie să se țină seama și de condițiile speciale ale regiunilor ultraperiferice.

9. REALIZAREA SPAȚIULUI EUROPEAN DE CERCETARE

Spațiul european de cercetare (SEC) trebuie realizat în cel mai scurt timp, pentru a se evita suprapunerile costisitoare și duplicarea inutilă a activităților. Aceasta presupune crearea unei veritabile piețe unice pentru cunoaștere, cercetare și inovare, care să permită cercetătorilor, institutelor de cercetare și întreprinderilor să circule, să își facă concurență reciproc și să coopereze dincolo de frontiere. Lacunele rămase vor fi abordate în cadrul SEC, care urmează să fie prezentat de Comisie în anul 2012.

Orizont 2020 va consolida sprijinul acordat pentru promovarea carierelor și a mobilității cercetătorilor (inclusiv prin acțiunile Marie Curie) și pentru stabilirea de rețele și deschiderea unor infrastructuri de cercetare la scară largă, precum și pentru realizarea unui SEC „online” („infrastructuri de cercetare”). Pentru a contribui la atractivitatea carierei în domeniul cercetării, Orizont 2020 va acorda atenția cuvenită Cartei europene a cercetătorilor și Codului de conduită pentru recrutarea cercetătorilor, precum și altor cadre de referință relevante, definite în contextul SEC, respectând, în același timp, natura facultativă a acestor instrumente. Vor fi luate noi măsuri în scopul garantării accesului liber, pentru a se asigura că rezultatele cercetării sunt puse la dispoziția celor care au nevoie de ele. De asemenea, vor fi necesare acțiuni menite să elimine obstacolele care împiedică femeile să desfășoare cariere științifice de succes. Comisia s-a angajat să atingă obiectivul de 40 % în ceea ce privește participarea femeilor în structurile sale consultative și va garanta că diferențele dintre femei și bărbați se vor reflecta în conținutul cererilor de propuneri și în procesele de evaluare, după caz. O participare mai mare a femeilor va îmbunătăți calitatea cercetării și a inovării, contribuind

²⁵ Grupul de experți privind sinergiile dintre PC7, PCI și fondurile politicii de coeziune, [ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/seg-final_en.pdf](http://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/docs/seg-final_en.pdf)

totodată la soluționarea deficitului existent de oameni de știință cu înaltă calificare și experimentați, necesari pentru sporirea competitivității și a creșterii economice europene.

Provocarea vizând crearea de „societăți favorabile incluziunii, inovatoare și sigure” va sprijini coordonarea politicilor în întreaga Europă, furnizând o bază de date solidă pentru a ajuta statele membre în procesul de aplicare a combinațiilor adecvate de politici. Ca nouă măsură, programele de lucru vor conține informații cu privire la modul în care poate fi asigurată coordonarea cu finanțarea la nivel național a cercetării și inovării, acesta devenind un subiect de discuție în comitetele de gestionare a programului.

Orizont 2020 va sprijini abordările care urmăresc punerea în comun și angrenarea altor surse de finanțare prin intermediul unei scheme simplificate ERA-NET, oferind sprijin divers, de la coordonarea programelor naționale la cofinanțarea cererilor comune de propuneri. Un set clar de criterii pentru programele comune, în sensul articolului 185, și pentru întreprinderile comune, în sensul articolului 187, va permite reținerea unei serii de inițiative mai solide, ținând cont de experiența și de evaluările din cadrul PC7, precum și de revizuirile regulamentelor financiare.

Inițiativele de programare în comun (IPC) au reprezentat o evoluție importantă în punerea în comun a resurselor pentru a genera masă critică față de abordarea provocărilor comune statelor membre. Orizont 2020 va sprijini IPC la elaborarea agendelor strategice de cercetare. Dacă o provocare abordată de o inițiativă de programare în comun este în conformitate cu prioritățile Orizont 2020, se poate recurge la ERA-NET sau la cofinanțare pentru a oferi sprijin suplimentar. Noile inițiative în baza articolului 185 vor fi luate în considerare cu condiția să existe un angajament clar din partea statelor membre și numai în cazul în care o IPC a demonstrat că are capacitatea de a realiza o colaborare semnificativă și că dispune de amploarea și sfera de aplicare necesare pentru integrarea deplină a programelor naționale.

Pe baza experienței în materie de parteneriate public-privat din cadrul planului european de redresare economică, va exista o posibilitate sporită de stabilire a acestor parteneriate fără a recurge la proceduri legislative noi. Acest lucru va permite acestui tip de inițiative să fie puse în practică în mod raționalizat, asigurându-se, în același timp, o mai mare claritate a rolurilor și responsabilităților.

10. ÎNDEPLINIREA AMBIȚIILOR NOASTRE COMUNE

Contribuabilii europeni au dreptul să știe cum sunt investiți banii lor. Deoarece cercetarea și inovarea sunt vitale pentru viitorul tuturor, este important ca activitățile din acest domeniu, finanțate prin intermediul Orizont 2020, să fie aduse în atenția publicului larg, evidențiind în special valoarea adăugată a acțiunii la nivelul Uniunii. Acest lucru va genera o mai bună înțelegere în rândul publicului, implicare și dezbateri. Măsurile de informare și de comunicare vor fi, așadar, parte integrantă din implementarea Orizont 2020.

Aceste măsuri se vor concentra de asemenea pe comunicarea rezultatelor cercetării către factorii de decizie, întreprinderi, inovatori și alți cercetători, inclusiv prin promovarea accesului liber.

Pentru îndeplinirea ambițiilor noastre comune, care sunt priorități absolute ale strategiei „Europa 2020” și ale inițiativei „O Uniune a inovării”, este nevoie de politici ambițioase. Comisia este convinsă că propunerea sa pentru Orizont 2020 și revizuirea radicală pe care

aceasta o presupune vor permite bugetului Uniunii să joace un rol esențial în antrenarea schimbării de care are nevoie Europa în ceea ce privește performanțele din domeniul cercetării și al inovării. Orizont 2020 este concepută să dureze până la sfârșitul acestui deceniu. Proiectele din cadrul său se vor prelungi până în următorul deceniu, iar impactul finanțării sale se va resimți probabil mult după aceea. Este vorba așadar de o veritabilă investiție pentru viitor.